

Δύο Πόντοι

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ

ΥΠΟ

FRANÇOIS COPPÉE

(Συνέχεια καὶ τέλος).

ΒΕΡΘΑ

Ὁχι, φωνάς ! Εἶνε περιτταί, διότι ἤμουν μνηστὴ ἐκείνου, ὁ ὅποιος δὲν ὑπάρχει πλέον. Πρέπει ἡ ὀργή μου νὰ ἐκσπᾶται ἐναντίον σας. Αἰσθάνομαι, ὅτι ὁ οὐρανὸς μὲ ὀπλίζει διὰ τῆς δικαιοσύνης του. Διότι σεῖς τὸν ἐφρονεύσατε. Ὁ μοιραῖος ἔρωσ σας κατέστρεψεν ἐντός του τὴν παλαιὰν ἐμφυτον τιμὴν του. Ἀλλοίμονον ! Κ' ἐσπευσε πρὸς τὸν θάνατον, ὁ ὅποιος ἡσυχάζει καὶ ἀπελευθερώνει. Ἐπρίδωσε, καὶ σεῖς μόνῃ ἀπεπλάνησατε τὸ λογικόν του, κ' ἐξ αἰτίας σας ἀπέθανε διὰ τὴν προδοσίαν του.—Καὶ οὕτω ἡμεῖς θὰ γηράσκωμεν κόραι εἰς τὰς ἐπαρχίας μας, καὶ θὰ μᾶς γελοῦν διὰ τὰ κοντὰ μας φορέματα καὶ τῆς παλαιᾶς κορδέλης· πισταὶ εἰς τοὺς παλαιούς ὅρκους τῶν μνηστήρων μας θὰ πηγαίνωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ θὰ καίωμεν μ' εὐλάβειαν ἐμπρὸς εἰς τὴν Παναγίαν τὰ κερὰ μας· καὶ θ' ἀναστενάζωμεν κρυφά, περιμένοντες τὴν τόσον ποθεινὴν ἐπιστολὴν των, ἡ ὁποία δὲν ἔρχεται· οἱ καθρέπται μας θὰ μᾶς λέγουν, ὅτι δὲν μένει διὰ πάντα ἡ εὐμορφία· καὶ θὰ βλέπωμεν νὰ μεγαλώνουν τὰ παιδιὰ, τὰ νήπια ἄλλοτε, ὅταν οἱ φίλοι μας ἀνεχώρουν· καὶ θὰ μάθωμεν τὴν βραδείαν καὶ κοπιαστικὴν ἐπιστήμην τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ τῆς ὑπομονῆς ! — Καὶ εἰς τὸν καιρὸν αὐτὸν θὰ τοὺς συναντᾶτε σεῖς εἰς τὰς διασκεδάσεις τῶν Παρισίων τοὺς ὑπερηφάνους ξενιτεμένους μας, καί, καταπατῶσαι ὑπὸ τοὺς πόδας σας τιμὴν καὶ οἰκογένειαν—μιᾶς καθρίλλιας δουλειᾶ, —θὰ τοὺς παρασύρετε καὶ θὰ τοὺς κάμνετε νὰ ὑποφέρουν διὰ σᾶς· καὶ ὅταν ταπεινωμένοι, νικημένοι, ἐρυθριῶντες διὰ τοὺς λησμονημένους ὅρκους, βλέποντες νὰ καταρρέῃ τὸ οἰκιδόμημα τῶν ὀνείρων των, ἀποθάνουν μακρὰν τοῦ Θεοῦ, μὲ καρδίαν γεμάτην ὀργὴν καὶ ζηλοτυπίαν, θὰ ἐνθυμηθῇτε, ὅτι εἰσθε σύζυγοι καὶ θὰ χύσετε ποταμούς δακρύων ἐμπρὸς εἰς τὰ μικρά σας, ὅταν κοιμῶνται εἰς τὰ λίκνα των ! — Μὴ σε μέλλῃ, θὰ σ' ἐκδικήσω ἐσέ, ὁ ὅποιος ἔπαυσε νὰ ζῆς καὶ τὸν ὅποιον αὐτὴ δὲν εἶχε τὸ θάρρος ν' ἀκολουθήσῃ. Καὶ αὐτὴν θὰ τὴν καταδιώξω παντοῦ, ἀκατάπαυστα. — Τώρα ἐκτελέσατε τὸν σκοπὸν σας. Γενῆτε δειλὴ. Ἰκετεύσατέ με, ψευσθῆτε, καὶ διώξατε ἀπὸ τὸ μετωπὸν σας τὸ ὑπερήφανον αὐτὸ ἐρύθημα τὸ ὅποιον ἀναβιβάζει ἐκεῖ τὸ αἶσχος.

PENEΛ

Ὁχι, δὲν θὰ δοκιμάσω, ὡς μοῦ λέγετε, νὰ σᾶς κάμω παρακλήσεις· δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται, ὄχι ἀπὸ ματαίαν ὑπερηφάνειαν, ἀλλὰ διότι συναισθάνομαι, ὅτι εἶμαι ἀξία σκληρᾶς τιμωρίας. Ἐμπρὸς ! καταστρέψατέ με ! δὲν θὰ ὑπερασπισθῶ τὸν ἑαυτὸν μου, κυρία. Θὰ κλίνω τὴν κεφαλὴν. Δὲν σᾶς μισῶ. Εἰς τὴν θέσιν σας κ' ἐγὼ θὰ ἔκαμνα ἴσως τὸ ἴδιον. Καὶ ἂν τὸ μέτωπόν μου ἐρυθρίασε πρῖν, ἀπὸ αἰσχύνῃ ἐρυθρίασε καὶ ὄχι ἀπ' ὀργήν. — Ἀλλ' ὅμως πρέπει νὰ σᾶς διαφωτίσω εἰς ὅλα. Διότι πολὺ ἀδίκως κρίνετε ἐκείνον τοῦ ὁποίου σήμερον θέλετε νὰ ἐκδικηθῇτε τὴν μνημὴν. Ἐγὼ ὀφείλω νὰ τὸν ὑπερασπισθῶ. Δὲν ἦτον ἱκανὸς διὰ τόσον χυδαίαν ἐπιτορκίαν, διὰ τόσον ἔνοχον ἐγκατάλειψιν, εἰξεύρετέ το, καὶ ἂς κορυφωθῇ ἔστω ἡ ὀργή σας : Μὲ ἡγάπησε, διότι τὸν ἡγάπησα πολὺ.

ΒΕΡΘΑ

Ὡ ! θὰ μεταμεληθῇτε πολὺ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν μετ' ὀλίγον. Τὸν ἡγαπήσατε ! Τὸν ἡγαπήσατε ! Ἀλλ' εἰσθε λοιπὸν τρελλή ; Μοῦ κάμνετε αὐτὴν τὴν ἐξομολόγησιν κατὰ πρόσωπον, πρὸς ἐμέ ;...

PENEΛ

Τὸν ἀγαποῦσα μ' ἔρωτα δακρύων καὶ φόβου. Δι' ἐμέ ὁ ἔρωσ αὐτὸς ἦτο κίνδυνος τιμῆς καὶ ζωῆς, ἦτον ἀψήφησις δύο σκληρῶν προκληάσεων : τῆς συζυγικῆς ἐστίας καὶ τοῦ λίκνου τοῦ τέκνου. Μὲ κινδύνους, μὲ νύκτα, μὲ βροχήν, νὰ τρέχω μακρὰν, ἐπαίσχυντος, εἰς μακρινὰς συνεντεύξεις, καὶ νὰ ἐπιστρέφω μᾶλλον ἐπαίσχυντος τὸ πρωῒ, διὰ νὰ παίζω τὸ διπλοῦν πρόσωπον συζύγου καὶ μητρός, μεταμελουμένη δι' ἐφήμερον μέθην, καὶ νὰ δέχωμαι φοβισμένη καὶ ταραγμένη τὸ φίλημα τοῦ συζύγου, τὸ βλέμμα τοῦ τέκνου ! Νὰ κοιμοῦμαι μὲ τὸν ἀκατάπαυστον φόβον, μήπως μοῦ διαφύγῃ τὸ μόνον ὄνομα, τὸ ὅποιον ὀνειρεύομαι ! . . . Ἐπλήρωσα τέλος μὲ ὑπεράνθρωπον θυσίαν τὴν θλιβεράν εὐτυχίαν νὰ κλαίω γυρτὴ εἰς τὸ χέρι του.

ΒΕΡΘΑ

Νὰ κλαίετε γυρτὴ εἰς τὸ χέρι του ; . . Ἀ ! μὴ μοῦ κρύπτετε τίποτε ! Μὴν ἐπωφελεῖσθε τόσον ἀπὸ τὴν ἀθωότητά μου· διότι ἡ καρδία μου ἀπὸ ἓνα μόνον κυριευθεῖσα πόθον, ἀρκετὰ ὑπέφερεν, ὥστε νὰ εἰξεύρῃ νὰ μνηστεύῃ. Δὲν ἀπατώμαι. Ὁ ταραγμένος λογισμὸς μου ἐφαντάσθη τὴν ἄπληστον ἡδονὴν ἔρωτος ἀπηγορευμένου. Ἐννοῶ πόσον θὰ ἦσαν σκληραὶ καὶ γλυκεῖαι αἱ μυστικαὶ συνεντεύξεις σας καὶ πόσον ταχεῖται αἱ στιγμαὶ των. Ὡσὰν νὰ τὰ βλέπω . . . Ἀπὸ τὴν στενὴν αὐτὴν θύραν ἐμβαίνετε ! Ἦρξεσθε πάντοτε μετὰ τὸ μεσονύκτιον, δὲν εἶνε ἀλήθεια ; Τὸν εὗρίσκατε εἰς τὸ γραφεῖον του σκυμμένον καὶ ἤσυχα ἤσυχα, δίχως οὔτε ὑφάσματος

A. VALENTINI.

Ὁ μοναχός.

θορὺν ἐπλησιάζατε κ' ἐβλέπατε ἐπάνω ἀπὸ τὸν ὦμον του, καὶ ἀνεγινώσκατε ἐπὶ τοῦ χάρτου τοὺς ὡραίους στίχους τοὺς ὁποίους ἐχάραττε διὰ σᾶς καὶ τοὺς ὁποίους ἀντήμοιθεν ἐξαφνικὸν φίλημα ἐπὶ τῶν χειλέων του.—ὦ! τὰ μαντεύω ὅλα, τὰς ἀπελπισίας, τοὺς πυρετούς, τὰς ἡδονάς, τὰς ὁποίας ἐδιπλασίαζεν ὁ κίνδυνος· καὶ σὰς ζηλεύω δι' αὐτά, καὶ θέλω νὰ σὰς ἐκδικηθῶ.

PENEA

Λοιπὸν διὰ νὰ ἐκδικηθῇτε, εὗρητε βασανιστήριον ἀλγεινότερον ἀπ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑποφέρω. Ἐξηλεύσατε τὴν τύχην μου, ἀληθινά; Ἀκούσατε λοιπὸν, πῶς ἔμαθα τὸν θάνατόν του. Χθὲς τὸ βράδυ ἡμίγυμνος ὁ υἱός μου εἰς τὸ πλάγι μου, ἔμπρὸς εἰς τὴν ἀναμμένην ἐστίαν μας, ἔκαμνε τὴν προσευχὴν του. Ὁ σύζυγός μου καθήμενος πλησίον μας ἐκύτταζε μίαν ἐφημερίδα ἀφηρημένος. Ποῖος λοιπὸν ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ τὸν κρυφόν μου τρόπον; Καὶ ποῖος θὰ ὑπώπτευεν, ὅτι τότε συγκεχυμένως ἤσθάνομην, ὅτι ἐξεψύχουσε μακράν μου ὁ φίλος μου; Ἐσιωπῶμεν.— Ἐπὶ τέλους, ἀφοῦ ἐκτύπησαν δέκα, λέγω τρέμουσα: «Τί λέγουν, εἶνα καλλίτερα ὁ ποιητής, περὶ τοῦ ὁποίου ἔγραψαν, ὅτι ἠσθένει;» Καὶ ὁ πιστὸς ἄνθρωπος, σχεδὸν ἀποκοιμισμένος πλέον, ἐξεδιπλώσε πάλιν τὴν ἐφημερίδα διὰ νὰ τὴν διαβάσῃ. Ἐγὼ ἐμετροῦσα τοὺς ἰσχυροὺς παλμούς τῆς καρδίας μου, ὅταν ἡ ἡρεμία καὶ διαιγής φωνή του λέγει ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός: «Ὁ ποιητής σου ἀπέθανε τὴν νύκτα!» Ἡ προσπά-

θειά μου διὰ νὰ συγκαταθῶ—ἀκούετε, κυρία;— ἦτο τόσο βιαία, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ συντρίψω τὰ χερσάκια τοῦ υἱοῦ μου· τὸ καυμένο μ' ἐκύτταζε φοβισμένο καὶ μὲ πικρὸν παράπονόν μου εἶπε: «Διατί μὲ κάνεις νὰ πονῶ, μητέρα μου;»

ΒΕΡΘΑ

Καὶ σκληρότερα ἂν ὑπεφέρατε, τί μὲ μέλλει; Ἦρχιζε πλέον ἡ τιμωρία. Τὴν κραυγὴν τοῦ πόνου ἔπρεπε νὰ τὴν καταπνίξετε. Ἀπὸ τὸν πόνον του καὶ αὐτὸς ἀπέθανε, θλιμμένος καὶ κατάμονος καὶ κυττάζοντας ἀναμφιβόλως μὲ παράπονόν αὐτὴν τὴν θύραν, ὅπου τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν ἐφάνητε.

PENEA

Εἶσθε ἀμειλικτος διὰ τὴν ἐχθρὰν σας. Καλά. Κτυπάτε, βασανίζετε, καλύψατέ με ἀπὸ ἀτιμίαν! Ἐν τούτοις θὰ εἶσθε πάντοτε δυστυχῆς, ὁπότε ἐνοήσατε πόσον τὸν ἠγάπων.

ΒΕΡΘΑ

Δὲν τὸν ἠγάπησα λοιπὸν ἐγώ, ἡ περισσότερον βασανισμένη; Ἡ ὁποία ἐπὶ δέκα ἔτη ἐπερίμενα ματαίως ἀνυπανδρῇ;—μάλιστα!—δέκα ἔτη τὰ ὁποία ἔπρεπε νὰ μοῦ κλείσουν καὶ νὰ μοῦ σκληρύνουν τὴν καρδίαν! Δὲν τὸ κατώρθωσαν ὅμως, κυρία. Χωρεῖ ἀκόμη εἰς τὴν καρδίαν μου εὐσπλαγχνία καὶ θὰ σὰς φεισθῶ, ἀφοῦ μὲ νομίζετε ὅπως ἀναίσθητον. Σὰς φθάνει ἡ περιφρόνησις. . . Ὁχι! Σὰς κρίνω ἀπὸ πολὺ ὑψηλότερα. Διότι ἐγὼ εἶμαι τὸ Καθῆκον καὶ σεῖς εἶσθε τὸ Ἀμάρτημα. Ἡ ἀγάπη σας, λέγετε, ἀψήφισε τὰ πάντα χάριν αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς μὲ τὴν ἀγάπην εἰς τὴν καρδίαν ἀπέθανεν. Ἐγὼ θὰ τὸν ἔσωζα. Τὸν καιρὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον ὑπετάσσαστο εἰς τὸν ἔρωτά σας τὸν τριχυμιῶδη, ἐγὼ ἐκράτουν τὴν χεῖρα μου ἐτοίμην διὰ νὰ τὸν συγχωρήσῃ καὶ διὰ τὸ μέτωπόν του, τὸ γυρμένο ἀπὸ τὴν πνοὴν τοῦ θανάτου, τὸ στήθος μου, καταφύγιον εἶχα γαληνιαῖον, σταθερόν, ὡς ἂν λιμένα. Ἀλλὰ τὸν ἐκράτησατε εἰς τὴν ὀλεθρίαν αὐτὴν πρωτεύουσαν.— Ἀ! δίχως τὴν φιλοδοξίαν, δίχως τὸν ἔρωτα, δίχως τὰλλα, ἡ ποίησις δὲν θὰ ἤρχετο ἴσως σήμερα πενηθοροῦσα νὰ ρίψῃ ἄνθη εἰς τὸ φέρετρόν του ἐπάνω. . .— Ἀλλ' ἐπὶ τέλους θὰ ἐζῇ καὶ ὡς χειλιδὼν φρίσσουσα θὰ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πατρίδα μ' ἐν πετρύγισμα, καὶ θὰ εὗρισκεν ἐκεῖ τὴν ἀληθινὴν εὐτυχίαν τὴν ἀφανῆ, τὴν ἀγροτικὴν. Ἐτελείωσα· τώρα, κυρία, φύγετε.

PENEA

Ἀλλ' ὄχι!—Τὸν ἠγάπων, ὅπως σεῖς, περισσότερον ἴσως, ὡς ὁ ἱερεὺς τὸν θεόν του, ὡς ὁ σκύλος τὸν κύριόν του. Δι' αὐτὸν θὰ ὑπέμενα τὰ πάντα, καὶ ἀτιμίαν καὶ πῆναν. Τὸν ἠγάπων περισσότερον ἀπὸ σᾶς, σὰς λέγω! . . . Ἀλλοίμονον! Ἐνθυμοῦμαι ὅταν, θέλων νὰ μὲ ἀπατήσῃ μὲ γενναῖον ψεῦδος, μοῦ ἐφίλει τὰ χέρια, λέγοντάς μου ὅτι εἶνε εὐτυχῆς. Ἐγὼ τὸν περιέβαλλον

J. LEEMPOELS.

Ὀνειροπόλῃσις.

GEOFFROY.

Εἰς τὸν ὀδοντοῦατρόν.

ΕΡΓΑ ΕΚΤΕΘΕΝΤΑ ΕΙΣ ΤΟ SALON ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ (1901)

μὲ βλέμμα ἀγάπης καὶ ὀνειρευόμην δι' αὐτὸν τὴν ἰδανικὴν σύντροφον τὴν ὅποιαν πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ μονήρης ποιητής, ἀγαθὴν, ἀγνήν, πιστὴν, μίαν φίλην, ἢ ὅποια, ἐνῷ αὐτὸς ὑπὸ τὸ φῶς τῆς λυχνίας ὠχρὸς, κατὰ σκοπὸς, ἀποθαρρυσμένος ἀκούει εἰς τὸν λογισμὸν τοῦ μέσα νὰ πάλλεται τὸ ἐλαφρὸν πτερόν τῶν μαύρων πτηνῶν τῆς ἀμφιβολίας, κ' ἐξασθενίζεται ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ὑπερανθρώπου πάλης του, νὰ πλησιάσῃ, γλυκεῖα καὶ λευκὴ, κ' ἐγγίζουσα μὲ τὸ χέρι τὴν κεφαλὴν ἐκείνην, τὴν μόλις πρὸς στιγμὴν ὑπὸ τοῦ ὀνείρου ἀφειμένην, — ὅπως μεγαλειότερα ἀδελφὴ θὰ ἔκαμεν εἰς τὸν ἀδελφὸν τῆς, τὸν μαθητὴν, ἐργαζόμενον πολὺ ἀργά, — νὰ τὸν φιλῇ εἰς τὸ μέτωπον, σκορπίζουσα μὲ μίαν λέξιν τῆς τέχνης τοὺς πόνους. Τὴν ὀνειρευόμην δι' αὐτὸν τὴν ταπεινὴν καὶ ἀφοσιωμένην σύζυγον! Τοῦ τὴν νύχτομον. Ἄν τὴν συνήντα, θὰ ἔκαμνα τὸ καθήκον μου. Θὰ ἔφευγα, θὰ ἔφευγα, κυρία, μακρὰν ἀπ' αὐτόν, καὶ δίχως νὰ καυχῆθω καὶ δίχως νὰ τὸν κάμω νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἦτο μεγάλη θυσία, διὰ νὰ μὲ λησμονήσῃ καὶ εἰμφορέσῃ ν' ἀπολαύσῃ εἰς τὸν νέον ἔρωτα εὐτυχίαν ζηλευτὴν μίαν ἡμέραν. Νὰ τί ἤμην ἐγὼ ἀξία νὰ κάμω! — Δούλη τοῦ ἔρκου καὶ τοῦ αὐστηροῦ καθήκοντος, ὦ ψυχρά μνηστή, μὲ τὴν σκληρὰν κ' ἐπίμονον καρδίαν, ὁ ἄκαμπος ἔρως σας, θὰ εἰμποροῦσε νὰ κάμῃ τόσα;

ΒΕΡΘΑ

Ἀληθινά, κυρία, αὐτὴν τὴν χίμαιραν εἶχατε δι' αὐτόν; Ἀλλὰ τὴν θέσιν αὐτὴν τῆς συζύγου καὶ ἀδελφῆς μαζὶ καὶ μητρός, τοῦ φύλακος ἀγγέλου τοῦ προσκεφαλαίου καὶ τοῦ κατωφλίου, τὸ εἰξεύρετε; τὴν ἐφύλαττε δι' ἐμὲ προτύτερα. Δὲν εἰξεύρατε τὸ νόμα τῆς μνηστῆς ἐκείνης, τὴν ὅποιαν διὰ χάριν σας εἶχεν ἐγκαταλείψῃ εἰς τὴν πατρίδα; Καὶ ἂν ἡ γλυκεῖα αὐτὴ μέριμνα σὰς ἐτάραξε πρὸς στιγμὴν καὶ σὰς ἔκαμε νὰ σκεφθῆτε, ὅτι ἐκεῖ εὐρίσκετο δι' αὐτόν ἡ εὐτυχία, διατί τότε δὲν εἶχατε τὴν τόλμην νὰ εἰπῆτε εἰς τὸ ἄτυχον παιδί, τὸ πάσχον ἀπὸ ροσταλγίας: «Πήγαίνε κ' εὐτύχει»;

PENEΛ

Καὶ ἂν τὸ εἶχα κάμει; καὶ ἂν τὸ εἶχα ποθήσει;... Γελᾷτε; Πράγματι φαίνομαι ἀξία νὰ ἐφεύρω ἀπολογίαν αἰσχροῦ. Ἀλλ' ὅμως δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω ν' ἀποδίδουν τόσῃ ἀνάνδριαν εἰς τὸν γενναῖον μου ἔρωτα. Θέλετε-δὲν θέλετε, θὰ μάθετε τὸ τί ἔκαμα. — Μίαν ἡμέραν... ἦτον ἄρρωστος. Ἦμην εἰς τὸ πλάγι τοῦ ὅταν τοῦ ἔφεραν — ὦ! θὰ ἐνθυμούμαι πάντοτε τὴν ὠχρότητά του! — ἔνα γράμμα, τὸ ὅποιον ἤρθε ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν κ' ἔγραφε διὰ σᾶς. Κάποιος φίλος τοῦ τοῦ ἔλεγεν, ὅτι τὸν ἐσυγχωρήσατε, ἀλλ' ὅτι δὲν ἔχετε πλέον καμμίαν ἐλπίδα, καὶ ὑπομένετε εὐγενῶς τὸν ἀγαπημένον σας πόνον, δίχως πίκραν, μὲ τὴν σταθερὰν ἐκείνην

ἀπελπισίαν, τὴν ὅποιαν ἔχουν αἱ χῆραι τῶν ναυτικῶν, κυττάζοντας ἀκατάπυστα πρὸς τὴν θάλασσαν. «Δόσε μου αὐτὸ τὸ γράμμα!», τοῦ λέγω τότε μ' ἐγωῖσμόν. Καὶ μετὰ τὸ ἔδωκε μὲ κίνημα θλιβερόν, καὶ εἶδα τότε τὸ βλέμμα τοῦ τοῦ διαυγὲς ν' ἀλλοιωθῇ. — Ἦτον ἡ τελευταία φεῖρα ὅπου τὸν εἶδα νὰ κλαίῃ! — Ἐνόησα κ' ἐφώνασα: «Εἶνε καιρὸς ἀκόμη· σῶσε τὸν ἑαυτὸν σου ἐκεῖ πέρα, ὅπου σ' ἀγαποῦν· ὅπου σὲ προσμένει ἡ εὐτυχία, ὅπου σὲ προσμένει ἡ ἀνάπαυσις...» — Τὰ δάκρυα ἐξηράνθησαν εἰς τὰ μεγάλα τοῦ μάτια, τὰ τόσον ὠραῖα. Εἶχε παύσῃ πλέον νὰ ὀνειροπολῇ. Μειδίαιμα ὠχρὰ καὶ μυστηριώδους εἰρωνείας ἐπύχωσε τὰ χεῖλη τοῦ καὶ τὸ βλέμμα τοῦ ἔγινε σκυθρωπότερον. — Ἐπειτα μοῦ ἀπεκρίθη: «Νομίζω, ὅτι εἶνε πολὺ ἀργά, εὐχάριστῶ!» Καὶ μὲ τόνον τὸν ὅποιον δὲν δύναμαι νὰ σᾶς ἐκφράσω... — ἦτον ἡ τελευταία φεῖρα, ὅπου τὸν εἶδα νὰ γελάσῃ. — Ἀλλὰ, τί βλέπω; δάκρυα ἔλαμψαν εἰς τὰ μάτια σας; Τί ἔχετε, κυρία;

ΒΕΡΘΑ

Μετὰ ὁμιλεῖτε δι' αὐτόν. (Ἀποτόμως καὶ μὲ μεγάλην συγκίνησιν). Ἄ! σταθθε! πάρετε αὐτὴν τὴν θήκην, δυστυχισμένη γυναῖκα. Συγχωρήσατέ με, λησμονήσατέ μίαν ἀνάνδρον ἀπειλήν. Ἐγὼ νὰ σᾶς κάμω κακόν; Ἐγὼ νὰ σᾶς ἀτιμᾶσω; Ἄ! ὄχι! Εἰξεύρετε πολὺ καλὰ νὰ τὸν κλαίετε καὶ νὰ τὸν θρηνῆτε. Ἀληθινά, ἐφάνην σκληρὰ καὶ ἀναίσθητος. Ἀλλὰ τὸν ἡγαπᾷτε! Μ' ἐστενοχώρει τόσον ἡ σκέψις αὐτὴ! Δὲν πρέπει νὰ τρομάζετε μὲ ὅσα εἶπα... Ἐπενούσα... Τὸν ἡγαπᾷτε! Τὸ αἰσθάνομαι. Ὁ ἔρως σας ἦτον τρυφερός καὶ πιστός. Συγχωρήσατέ με. Δὲν ἠδυνήθην νὰ κρατήσω πρὸς στιγμὴν τὸν θυμὸν μου καὶ τὴν ζηλοτυπίαν μου. Ἀλλὰ διὰ νὰ μὲ συγχωρήσῃ κ' ἐκείνος, συγχωρήσατέ με σῆς — Πῶς; ὁ λογισμὸς μας εἶχε τόσον ἀποκοιμηθῇ, ὥστε ἡμεῖς, ἀδελφαί εἰς τὸν πόνον, ἐγίναμεν ἀντίπαλοι; Ἀλλ' ἀφοῦ τὸν ἡγαπᾷτε μὲ τόσῃ αὐταπάρῃσιν, ἡ καρδιά σας ἄς κλεισθῇ τώρα εἰς κάθε μνησιμακίαν, καὶ κυττάζοντας τὸ παρελθόν, ἄς σκεφθῶμεν μαζὶ διὰ τὸν ἀμαρτωλὸν χριστιανόν, ὁ ὁποῖος ἀπέθανε δίχως νὰ προσευχηθῇ. Ἄς ἀφιερώσωμεν ἀπόψε εἰς τὴν Μεγάλῃν Μακροθυμίαν εἰς τὴν μετάνοιάν σας κ' ἐγὼ τὴν ἀπελπισίαν μου. Τὸ παρέλειψεν ἀπὸ ἐγωῖσμόν· ἄς εὐχηθῶμεν νὰ συγχωρηθῇ... Ἄ! Κυρία, θὰ σᾶς κάμῃ ἴσως νὰ συνοφρωθῆτε ἢ ἐπαρχιώτικῃ μου εὐλάβειαν. Ὅμως τὸ νὰ προσευχόμεθα δι' αὐτόν σημαίνει ὅτι τὸν ἐνθυμούμεθα. Δακρύων μᾶς συνδέει ἀδελφότης. Ἄς δεηθῶμεν κάλλιον, παρὰ νὰ κλαίωμεν. Καὶ οἱ δύο πόνοι μας, ὡς ἂν δύο λαμπάδες ἀγναί, ἄγρυπνοι πλησίον φερέτρου, θὰ καίουν σιμὰ εἰς τὸν τάφον τοῦ, ἐξατμίζουσαι πρὸς τὸν οὐρανὸν τὰς μυρωμένας ψυχὰς των· καὶ ἡ διπλὴ μας προσευχή, ὡς δύο λευκαὶ περιστρεφαί, θὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ Θεοῦ.

PENEΛ

Λοιπόν θέλετε, ἐὰν σᾶς ἐνόησα . . .

ΒΕΡΘΑ

Δόσατέ μου τὸ χέρι σας.

PENEΛ

Ὅχι! διότι περιφρονῶ τὸν ἑαυτὸν μου, διότι δὲν τὰ εἶπα ὅλα, καὶ θέλω ὅλα νὰ σᾶς τὰ εἰπῶ. Ἡ τιμωρία μου πρέπει νὰ εἶνε πλήρης. Ναί! ὅ,τι ἀπὸ τὴν ἄκαμπτον καὶ ἀγρίαν ἀντίζηλον θ' ἀπέκρυπτα, πρέπει νὰ τὸ εἰπῶ εἰς ἐκείνην, ἢ ὅποια μὲ σώζει. Θέλω νὰ ἐλαφρώσω ἀπὸ τὸ βαρὺ αὐτὸ μυστικὸν τὴν καρδίαν μου. Παρηγορήσου, πονεμένη ψυχὴ! Δὲν ἠγάπησεν ἐμὲ πλειότερον· ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον αὐτὴν τὴν ἐσπέραν κλαίμεν καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ φιλήματά μου δὲν σᾶς ἐλησμόνει· εἰσθε πάντοτε τὸ ἰδικόν μου καὶ τὸ ἰδικόν του βάσανον. Δὲν εἶχεν ἱατρευθῇ ἀπὸ τὸν παλαιὸν του ἔρωτα. Ἀλλοίμενον! Τὴν ἀνάμνησίν σας, τὴν ὅποιαν τόσον ἐγὼ ἐμίσους ἠγάπα ὡς ἄσμα τῆς πατρίδος του. Ποτὲ δὲν ὑπῆρξα τῆς καρδίας του ἢ κυρίαρχος. Ἡσθάνομην πάντοτε ἐντὸς αὐτῆς σφοδρότεραν καὶ ἰσχυρότεραν τὴν νοσταλγίαν, ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἔως ἀπέθανε.

ΒΕΡΘΑ

Καὶ τί σημαίνει σήμερον, ὅτε αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι τῆς παραφορᾶς παρήλθον, ποῖον αὐτὸς ἠγάπησε πλειότερον, τὸν ἄκαμπτον καὶ ἀγνὸν κρῖνον, ἢ τὸ λιπόθυμον ῥόδον, ἀφοῦ ἀπέθανεν ἀπὸ τ' ἐρώματά των! Ἐχετε καὶ σεῖς ὅπως κ' ἐγὼ τὸ δικαίωμα τῶν δακρύων. Ἄς διαφυλάξωμεν καὶ αἱ δύο τὴν ζηλευτὴν γλυκύτητα τῶν θυμάτων, ὑπερήφανοι, ὅτι ὑπῆρξομεν ἢ θεία πλάνη τοῦ ἀπατηλοῦ ἰδανικοῦ, τὸ ὁποῖον ματαίως ἀνεζήτηι. Ὁ ποιητής, ἀδελφὴ μου, ἐξωρισμένος εἰς τὴν ζωὴν, ἔχει πάντοτε διψᾶν ἔρωτος ἀκόρεστον. Πρέπει νὰ ὑποφέρῃ τὸ γλυκὺ αὐτὸ μαρτύριον ἀπὸ τὸ πρῶτον τοῦ βλέμμα ἕως τὸν τελευταῖον ἀναστεναγμόν. Τὸν παρεσύρει τὸ ἄπειρον, πλεῖ τὸ ἀόριστον, καὶ μόλις τὸ προφθάσῃ, ὅ,τι καὶ ἂν εἶνε αὐτό, ποίημα ἢ γυναῖκα, τὸν νειρον, τὸ ὁποῖον τόσον καιρὸν ἀνεζήτηι γίνεται ἄφαντον, ὡς ἂν πεταλοῦδα τὴν ὅποιαν ἠγγιζαν. Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ πάσχει, ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ἀποθνήσκει! Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα αἱ λύραι, τὰς ὁποίας ἐθραυσαν τὰ δάκτυλά του συστελλόμενα ἀπὸ τοὺς πόνους, αἱ λύραι, αἱ ὁποῖαι κλαίμεν, ἐνῶ εἰς τὰς χρυσᾶς μας χορδὰς ἡ ἀρμονικὴ καὶ γλυκεῖα ψυχὴ του πάλαι ἀκόμη.

PENEΛ

Εὐχαριστῶ, διότι μέχρι τέλους θὰ εἰσθε γενναῖοφρων. Καὶ τώρα θ' ἀναχωρήσετε τάχα ἀπ' ἐδῶ ὀλιγώτερον δυστυχῆς. Ἴσως μάλιστα ὀλίγον παρηγορημένη, ἀφοῦ ἐμάθατε τί αἰσθήματα ἔτρεφεν ἐκεῖνος διὰ σᾶς; αἰσθήματα ὅμοια μὲ τὴν ἀνάμνησιν τὴν ὅποιαν ὁ ἄπιστος φυλάττει

πάντα διὰ τὴν προσευχὴν, ὅπου ἔλεγεν ἄλλοτε καθιστὸς ἐπάνω εἰς τὰ γόνατα τοῦ πατρὸς του, ἐμπρὸς εἰς τὸ εἰκονοστάσιον. Ἐγὼ ἔχω καθῆκον θλιβερόν νὰ λησμονήσω. Θ' ἀποθάνω βραδέως ἀπὸ τὸν μυστικὸν μου πόνον. Ἐρυθριῶσα διὰ τὴν ἀγάπην, ἐρυθριῶσα διὰ τὴν ἐκτίμησιν μὲ τὴν ὅποιαν οἱ ἰδικοί μου μὲ περιβάλλουν — τί εἰρωνεία! — θ' ἀποδιώκω τὸ ἐρύθημα ἀπὸ τοῦ μετώπου μου, θὰ ὑποτάσσω τῆς ἀπελπισίας μου τὴν δύναμιν καὶ θὰ περιμένω τὴν νύκτα καὶ τὴν σιωπὴν διὰ νὰ κλαύσω. — Καὶ τώρα, χαίρετε. — Προβλέπω, ὅ,τι ὁμιλῶ περὶ αὐτοῦ διὰ τελευταίαν φορὰν, διότι θ' ἀναχωρήσετε. Ἐκεῖ κάτω ὁ λογισμὸς σας θὰ ξαναεὐρῇ καὶ πάλιν τὴν συνήθειάν του, τὴν ὅποιαν ἄφησε. Θὰ προσευχηθῇτε δι' αὐτὸν καὶ — ποῖος εἰξεύρει! — ἴσως καὶ δι' ἐκείνην, τῆς ὁποίας ὁ ἔρως σᾶς ἔφερε κατ' ἀρχὰς τὴν ἀγανάκτησιν, κ' ἔπειτα τὸν ἐσυγχωρήσατε, διότι ὁμοίαζε μὲ τὸν ἰδικόν σας. Μίαν λέξιν ἀκόμη, πρὶν ἀποχωρισθῶμεν. Θὰ ἐξεπλήρωνα πολὺ καλλίτερα τὸ ταπεινόν μου καθῆκον, ἐὰν εἴμποροῦσα νὰ σᾶς ἐπανιδῶ μίαν φορὰν ἀκόμη. Ὑστερα θὰ κλεισθῶ πάλιν μέσα εἰς τὴν φοικωδὴ θλίψιν μου, καὶ θ' ἀναγκάσω, ἢ δυστυχισμένη, τὸν ἑαυτὸν μου νὰ λησμονήσῃ πόσον ὑπῆρξεν ἀγαθός, εὐγενής, θλιμμένος καὶ ὠραῖος. — Ὡμιλήσατε, μίαν φορὰν ἀκόμη.

ΒΕΡΘΑ

Ἀῦριον, εἰς τὸν τάφον του.

(Μετάφρασις)

ΑΓΙΣ ΘΕΟΣ

R. SIMONETTI.

Ἡ ΝΕΚΡΟΥΙΑ

Ἡ ἄνωτέρω εἰκὼν τοῦ Ἰταλοῦ ζωγράφου Simonetti ἐνεπνεύσθη ἐκ τῆς «Νεκροψίας» τοῦ περιφήμου ποιήματος τῆς Ἰταλίδος ποιητρίας Ἀδὰς Νέγγρι, γνωστῆς καὶ παρ' ἡμῶν ἐξ ἐπανειλημμένων ἀπαγγελιῶν. Ἡ εἰκὼν ἀφορᾷ ἀκριβῶς τὸ ἐξῆς τετράστιχον, κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Α. Βλάχου.

Βλὲ τὸ μαχαῖρί σου πειρὸς μέσ' ἀκόμα
Ξερρίζωσ' τὴν καρδίαν μου ἀπὸ τὰ βόθη ..
Καὶ ρώτησ' την . . τὸ ἀλαλὸς τῆς στέμα
Τοῦ πόνου τὸ μυστήριον θὰ σοῦ μάθῃ.